Medisch specialist denkt mee, doet mee en telt mee

De oogst van één jaar Federatie

Een stevige positie van medisch specialisten in het krachtenveld van de gezondheidszorg. Dat was de drijfveer voor het oprichten van de Federatie. Eén jaar na dato maken we de balans op van wat er tot nu toe is bereikt.

Wv-en gaan samen

'Gezamenlijk bereik je meer'. Zo luidt het credo in de aanloop naar een federatie die alle 32 wetenschappelijke verenigingen en daarmee ruim 20.000 medisch specialisten wil vertegenwoordigen. Die krachtenbundeling pakt goed uit. Dat blijkt in 2013 al tijdens de onderhandelingen over het Zorgakkoord 2014-2017. De (toenmalige) Orde en de wetenschappelijke verenigingen trekken daarin samen op en voorkomen dat medisch specialisten in dienstverband onder de Wet normering topinkomens vallen. Ook weten ze de keuzevrijheid voor vrij beroep te behouden én de SKMS-gelden veilig te stellen. Op 1 januari 2015 is de Federatie Medisch Specialisten een feit. Een organisatie waar alle medisch specialisten via hun wetenschappelijke vereniging aan bijdragen. Ambities zijn mooi, maar uiteindelijk telt het resultaat onderaan de streep. Wat levert de Federatie op?

Pensioen op peil

Resultaat: NFU geeft pensioenpremie terug met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2015.
Wat er speelde: de overheid heeft het pensioengevend salaris gemaximeerd. Sinds 1 januari 2015 mag de werkgever voor het salarisdeel boven de 100.000 euro geen pensioenpremie betalen. Hierdoor bouwen medisch specialisten in dienstverband aanzienlijk minder pensioen op. En omdat de werkgevers het werkgeversdeel van de pensioenpremie achterhouden, loopt de specialist tot wel 20.000 euro aan – zelf opgebouwd – pensioengeld per jaar mis.
De Federatie en de LAD: onderhandelen met de NVZ, NFU en GGZ over het teruggeven van deze pensioenpremies. Met de NFU is een akkoord bereikt: zij geeft 100 procent terug zonder dat andere werknemers hier last van hebben. Om de NVZ ook zover te krijgen, organiseerde de Federatie door het hele land bijeenkomsten waar honderden medisch specialisten op af kwamen. De Federatie en de LAD houden daarnaast spreekuren en schrijft samen met medisch specialisten tientallen brieven naar de raden van bestuur om de druk op te voeren. Voor de GGZ is hetzelfde traject in gang gezet.

Eigen contactpersoon

Resultaat: elk ziekenhuis heeft een vast contactpersoon bij de Federatie voor collectieve vragen op het gebied van beroepsbelangen, opleiding en kwaliteit.
Wat er speelde: de invoering van de integrale tarieven per 1 januari 2015 brengt fundamentele veranderingen met zich mee. Zowel in de relatie tussen medisch specialisten onderling als tussen de artsen en het ziekenhuisbestuur.
De Federatie: ondersteunt Medisch Specialistisch Bedrijven (MSB's) en Verenigingen Medisch Specialisten in Dienstverband (VMSD's) zodat zij optimaal aan zet blijven in de ziekenhuizen. Met bijeenkomsten in het land, spreekuren en masterclasses. En met een vaste contactpersoon per ziekenhuis.

Opleiden op maat

Resultaat: individualisering opleiding met behoud van kwaliteit.
Wat er speelde: het kabinet wilde 270 miljoen euro bezuinigen op de medische vervolgopleidingen door deze één tot twee jaar te verkorten. Ook was het plan een eigen bijdrage voor aios te introduceren, zij moesten voortaan meebetalen aan hun opleiding. Opleiders en aios komen in opstand. Met resultaat: in oktober 2013 sluit de Federatie samen met andere partijen een opleidingsakkoord met de minister van VWS.
De afspraak is nu: minder bezuinigen en de opleiding op individuele basis versnellen mét behoud van kwaliteit. De eigen bijdrage voor aios wordt geschrapt.
De Federatie: ondersteunt met het project *Individualisering Opleidingsduur* alle betrokkenen bij individualisering in de dagelijkse praktijk. Daarnaast helpt de Federatie 18 wetenschappelijke verenigingen bij het herzien van hun opleidingsplan en is de website *Specialistenopleiding Op Maat* gelanceerd. Cijfers tonen aan dat de gemiddelde opleidingsduur over 2014 al met 2,2 maanden is verkort.

Gezonde arbeidsvoorwaarden

Resultaat: een nieuwe Cao UMC en Cao Ziekenhuizen (inclusief AMS) met een betere werk- en inkomenspositie en meer mogelijkheden om veilig en gezond te werken.
Wat er speelde: de positie van medisch specialisten in dienstverband moet verbeteren. Specialisten willen invloed op de inrichting en de kwaliteit van zorg en betrokken worden bij de ziekenhuisorganisatie. Ook veilig en gezond werken staan hoog op de agenda.
De Federatie en de LAD: zetten tijdens de cao-onderhandelingen met de werkgevers stevig in op deze punten. De medisch specialisten in dienstverband zijn tevreden met het eindresultaat.

2.500 antwoorden

Resultaat: het Kennis- en Dienstverleningscentrum (KDC) behandelt in de eerste drie kwartalen van de Federatie ruim 2.500 individuele vragen en (juridische) dossiers over onder meer arbeidsvoorwaarden, ondernemerszaken, opleiding en gezondheidsrecht.
Wat er speelde: de organisatie en de financiering van de medisch-specialistische zorg is afgelopen jaar flink op de schop gegaan. Dat leidt tot veel vragen van medisch specialisten over hun persoonlijke situatie.
De Federatie en de LAD: zetten samen het KDC op. Dit loket bundelt de kennis van de LAD op het gebied van onder meer cao's en de expertise van de Federatie op het gebied van beroepsbelangen, kwaliteit en opleiding, om de achterban van 20.000 medisch specialisten op al deze thema's goed te kunnen informeren en ondersteunen.

Zichtbaar (veel) beter

Resultaat: betere overleving na maag- en darmoperaties dankzij registratie en publicatie van kwaliteitsgegevens.
Wat er speelde: medisch specialisten registreren nauwgezet hun behandelresultaten. Daardoor is vergelijking tussen ziekenhuizen mogelijk. Dat is goed voor de kwaliteit van zorg, want nu kunnen patiënten beter kiezen, huisartsen beter verwijzen en zorgverzekeraars beter inkopen.
De Federatie: helpt medisch specialisten bij het transparant maken van kwaliteitsgegevens. Tegelijkertijd plaatst de Federatie de signalen over de oplopende registratielasten voortdurend op de agenda bij alle partijen.

Dokteren mét de patiënt

Resultaat: medisch specialisten en patiënten werken vaker samen bij de keuze voor een behandeltraject.
Wat er speelde: patiënten willen graag samen met de dokter beslissen over het medische traject. Maar zowel patiënten als medisch specialisten hebben behoefte aan concrete hulpmiddelen om dat voor elkaar te krijgen.
De Federatie: ondersteunt medisch specialisten en hun patiënten met de campagne *Verstandig Kiezen*. Zo kunnen zij gezamenlijk beslissingen nemen over gepast gebruik van zorg. Als onderdeel van de campagne verschijnen er *Verstandige Keuzes*: evidence based-aanbevelingen bij veelvoorkomende behandelingen zoals knieoperaties, spataders en bij neurologische aandoeningen. Met *Samen Beslissen* ('drie vragen in de spreekkamer') helpt de NPCF bij het gesprek tussen patiënt en arts.

Goeie pers

Resultaat: Medisch specialisten komen steeds vaker positief in het nieuws. Zo lezen we op 9 juni 2015 in *Trouw*: 'Dokters zijn massaal van mening dat ze de patiënt moeten voorlichten over de gevolgen van ongezond leven'. *De Telegraaf* opent een dag later met: 'Verbeterde operatie redt meer kankerpatiënten'.
Wat er speelde: voorheen waren het vooral incidenten die breed werden uitgemeten in de media. Dat is niet goed voor het imago van de beroepsgroep. Daarnaast deed elke wetenschappelijke vereniging haar eigen woordvoering. Er was geen centrale regie om de beeldvorming te beïnvloeden.
De Federatie: zet zich dagelijks in om een belangrijk doel te realiseren: spreken met één stem. Het team communicatiespecialisten waakt over het imago van medisch specialisten en maakt het werk van de beroepsgroep zichtbaar in de media.

Invloed in Den Haag

Resultaat: de Federatie is erbij als de pen wordt gevoerd over relevante thema's in de gezondheidszorg.
Wat er speelde: medisch specialisten willen *in the lead* zijn. Daarvoor is het noodzakelijk de Haagse agenda te monitoren en daar vroegtijdig op te anticiperen.
De Federatie: volgt politieke ontwikkelingen en stemmingen rondom gezondheidsthema's op de voet. Is de tijd rijp, dan komt de Federatie in actie. Zo wist minister Schippers, toen ze in de Tweede Kamer het *Jaar van de Transparantie* uitriep (om informatie aan patiënten over kwaliteit en kosten van de zorg te verbeteren, *red.*), te melden wat medisch specialisten al doen op dat gebied.

Implantaten snel traceren

Resultaat: een landelijk implantatenregister in januari 2015 op basis van bestaande systemen.
Wat er speelde: na de affaire rondom de PIP-implantaten in 2013 wil VWS een landelijk implantatenregister. De Federatie is daar ook voor en wijst erop dat verschillende medisch specialisten al werken met registratiesystemen.
De Federatie: roert zich duidelijk in dit debat en hamert erop niet opnieuw het wiel uit te vinden maar vooral gebruik te maken van wat er al is. Dat werkt: het landelijk register ontvangt gegevens uit bestaande registratiesystemen van cardiologen, orthopedisch en plastisch chirurgen en gynaecologen.

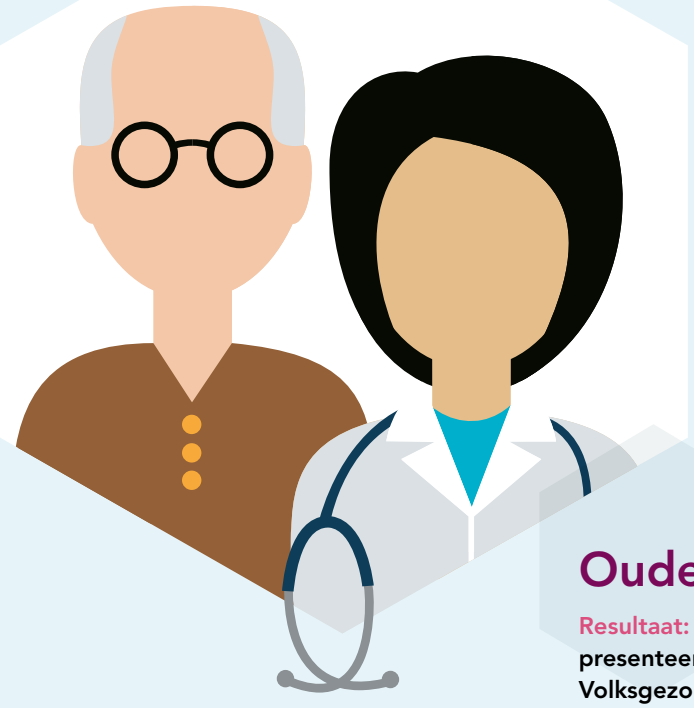

Richtlijnen op de werkvloer

Resultaat: 200 medisch-specialistische richtlijnen zijn al beschikbaar via de richtlijnendatabase.nl. Oók te raadplegen via tablet en mobiele telefoon.
Wat er speelde: het ontsluiten van medisch-specialistische richtlijnen is onderdeel van de plannen van minister Schippers in het Jaar van de Transparantie (2015).
De Federatie: ondersteunt met het Kennisinstituut Medisch Specialisten de 32 wetenschappelijke verenigingen bij het ontwikkelen van richtlijnen (en patiëntenversies).

Ouderengeneeskunde in the picture

Resultaat: de Nederlandse Vereniging voor Klinische Geriatrie (NVKG) presenteert op 17 juni 2015 haar wetenschapsagenda aan de minister van Volksgezondheid en genereert zo landelijke aandacht voor onderzoek naar de effectiviteit van bloeddruk- en cholesterolverlagers bij ouderen.
Wat er speelde: in het kader van *Verstandig Kiezen* stellen wetenschappelijke verenigingen een onderzoeksagenda op van behandelingen waarbij zorgevaluatie dringend gewenst is. Het Kennisinstituut van Medisch Specialisten, onderdeel van de Federatie, ondersteunt hen daarbij.
De Federatie: maakte het dankzij haar contacten mogelijk dat de klinisch geriaters hun wetenschapsagenda aan minister Schippers konden aanbieden. Zo krijgen ook kleine wetenschappelijke verenigingen kansen om *in the picture* te komen.